

OECD Journal on Development
Development Co-operation - 2007 Report
Volume 9 Issue 1

Summary in Finnish

OECD:n kehitysjulkaisu
Kehitysyhteistyö – vuoden 2007 raportti
Osa 9 numero 1

Suomenkielinen tiivistelmä

- Kehitysyhteistyön raportti tarjoaa vuosittain päivitetyn katsauksen kansainvälisen avun tilaan.
- Menestys avun tavoitteiden saavuttamisen suhteen mitataan 12 kohdan pistetaulukolla. Tämän vuoden raportissa näkyy selvää edistystä vain 5 näistä 12 mitatusta tekijästä.
- Raportissa on myös 12 vertaisarvioinneista peräisin olevaa oppituntia, jotka kertovat siitä, kuinka apua voidaan parhaiten hallinnoida parhaiden tulosten saavuttamiseksi.

Vuosittainen *Kehitysyhteistyön raportti* (KYR) pyrkii tiedottamaan yleisölle kansainvälisen avun uusimmista trendeistä. Se tarjoaa maailman kattavimmat tilastotiedot kehitysyhteistyöstä menneeltä vuodelta. Lisäksi se pyrkii tarjoamaan jonkinlaisen analyysin siitä, mitä annetut tiedot merkitsevät. Tilastoliite tarjoaa tarkkoja, ajan tasalla olevia tietoja niin DAC-jäseniltä kuin muiltakin lahjoittajilta.

Tulosten pistetaulukko: 12 mitattua menestystekijää

Tässä raportissa DAC:n puheenjohtaja käy läpi kehitysavun kehitystä vuoden 2003 puolivälistä eteenpäin. Lisäksi hän arvioi saavutettua kehitystä 12 kehitysyhteistyön mittaamiseen käytetyllä menestystekijällä. Nämä voidaan ryhmitellä kuuteen eri osa-alueeseen: avun määrä, avun kohdentaminen, herkätilanteet, avun tehokkuus, toimet vastaanottajamaissa ja tulosten saavuttaminen. Viimeinen indikaattori kuvaa edistystä vuosituhaten kehitystavoitteiden saavuttamisen suhteen.

Avun määrä

Mitattava tekijä 1: Lahjoittajat antavat apua vähintään 75 miljardia nettona (vuoden 2002 hinnoilla ja vaihtokursseilla). **SAAVUTETTU**

Vuonna 2006 lahjoitukset olivat yhteensä 77,8 miljardia dollaria (tosin Irak pois lukien summa jää 70,7 miljardiin dollariin).

Mitattava tekijä 2: Suurin osa avusta on aitoa resurssien siirtoa kehittyvien maiden talouksiin. **EI SAAVUTETTU**

Suurin osa avun kasvusta laskettuna vuoden 2002 perustasosta eli 57,5 miljardista dollarista 77,8 miljardiin dollariin (laskenta perustuu vuoden 2002 dollariin) koostui velkojen mitätöinnistä, jolla on ollut viime aikoina erittäin myönteisiä vaikutuksia monissa maissa viime aikoina. Velkojen mitätöinti kohdistuu kuitenkin tulevaisuuteen. Tästä syystä on tärkeää lisätä kohdennettavaa apua, jos haluamme saavuttaa kehitysaputavoitteet, joista on sovittu DAC:n jäsenten komiteoissa (katso mitattavan tekijän 1 alla oleva simulaatiotaulukko).

Avun kohdentaminen

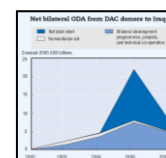
Mitattava tekijä 3: Vähiten kehittyneiden maiden ja muiden vähätuloisten maiden saaman kehitysavun suhteellinen osuus on noussut merkittävästi. **SAAVUTETTU**

Köyhimpien maiden saama kehitysapu nousi vuoden 2002 40 %:n nettobilateraalikehitysavusta 46 %:iin vuonna 2006. Kokonaiskehitysavussa nousi oli 47 prosentista 49 prosenttiin. Kaksi vuoden 2006 poikkeuksellista

[\[Kuva 1\] DAC-jäsenten kehitysapu nettona 1990-2006 ja DAC-sihteeristön simulaatiot nettokehitysavusta vuosille 2007-2010](#)

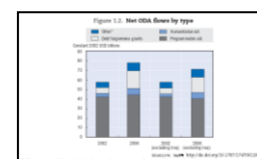
[\[Kaavio 1.2.\] Bilateraalisen kehitysavun nettosumma DAC:ltä Irakille](#)

[\[Laatikko 2\] Päälahjoittajat, joille Irak kuuluu viiteen tärkeimpään avunsaajaan](#)

Country	Net ODA (2002)	Net ODA (2006)
USA	23.0	23.0
Japan	10.0	10.0
UK	8.0	8.0
France	7.0	7.0
Germany	6.0	6.0
Italy	5.0	5.0
Spain	4.0	4.0
Canada	3.0	3.0
Other DAC	2.0	2.0
Total	70.0	70.0

[\[Kuva 2\] Kehitysavun nettovirtaukset tyypeittäin](#)

tekijää selittävät tämän nousun: Irakin saaman kehitysavun suuri nosto ja Nigerian kaupallisten velkojen merkittävä purku.

Alueellisella tasolla voidaan havaita Afrikan saaman kohdennettavan avun merkittävä nousu. Vielä on kuitenkin paljon tehtävää, jotta päästään G8-maiden vuoden 2005 huippukokouksen lupaukseen kaksinkertaistaa Afrikan saama kehitysapu (vuoteen 2004 verrattuna) vuoteen 2010 mennessä.

Mitattava tekijä 4: Suurempi osa kehitysavusta menee maihin, joissa on suhteellisesti enemmän köyhiä ihmisiä ja hyvä suoritustaso. **EI SAAVUTETTU**

Palkitsevatko lahjoittajat hyvän suoritustason? Jos perusteena käytetään sitä bilateraalisen kehitysavun osuutta, jonka saavat Maailmanpankin IDA Resource Allocation Index (IRAI) -indeksin kahden ylimmän kvintiilin maat (joista kaikki ovat nk. LDC- tai OLIC-maita), vastaus on "ei", vaikka realitasolla nousu onkin merkittävää. Tälle ryhmälle kohdennettu osuus laski vuoden 2002 19 %:sta vuoden 2006 17 %:iin.

Mitattava tekijä 5: Hätäapu ja humanitaarinen apu ovat laskevassa trendissä ainakin suhteessa kokonaisapuun. **EI SAAVUTETTU**

Vaikka toiveena olikin, että hätäavun ja humanitaarisen avun tarve laskisi, se on käytännössä hieman noussut. Vuonna 2002 se oli 5 % kokonaiskehitysavusta ja vuonna 2006 6 %. Realitasolla absoluuttinen luku nousi 90 % vuosien 2002 ja 2006 välisenä aikana.

Herkät tilanteet

Mitattava tekijä 6: Huolellisesti harkittuja interventioita tehdään heikon suoritustason maissa, joissa tehokkaat siirrot ovat mahdollisia. **EI SELVÄ**

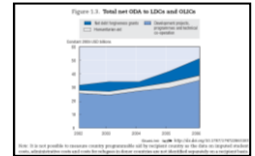
Tulevaisuudessa äärimmäisen köyhien ihmisten ja heikoimmassa sosiaalisissa ja ympäristöllisissä olosuhteissa elävien ihmisten tasaisesti nouseva osuus merkitsee, että nämä ihmiset todennäköisesti asuvat "herkissä valtioissa". Vaikka kentätasolla onkin saatu jonkin verran todisteita edistymisestä, vielä on tehtävä paljon enemmän lahjoittajainterventioiden tehon maksimoimiseksi haastavissa tilanteissa. Avun koordinoimista on parannettava ja on tarjottava aiempaa enemmän apua pätevien ja vastuullisten paikallisten instituutioiden rakentamiseen.

Avun tehokkuus

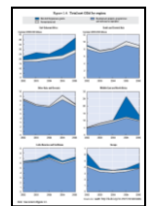
Mitattava tekijä 7: Suurempi osa avusta on ehtoihin sitomatonta. **SAAVUTETTU**

Tässä suhteessa on edistytty - tiettyyn rajaan asti. Monet DAC-jäsenet ovat joko kokonaan tai lähes kokonaan irrottaneet bilateraalisen avun ohjelmansa ehdoista. DAC-jäsenten sitomattomaksi raportoiman talousavun osuus nousi vuoden 2002 42,5 prosentista vuoden 2006 53,0 prosenttiin, mutta kuva on epäselvä, koska suurta osaa talousavusta ei raportoida. Lisäksi suuri osa sitomattoman avun kautta rahoitetuista urakoista menevät edelleen lahjoittajamaiden toimittajille.

[Kuva 3] Kehitysavun nettomäärät LDC- ja OLIC-maille

[Kuva 4] Kehitysavun nettomäärä alueittain

Mitattava tekijä 8: Paljon enemmän apua kohdennetaan selvästi paikallisiin prioriteetteihin, ohjelmiin ja järjestelmiin sekä suoraan vastaanottajien budjetteihin. **EI SELVÄ**

Yksi tapa mitata sitä, kuinka lahjoittaja onnistuu kohdistamaan avun vastaanottajan poliittisesti sovittuihin toimenpideohjelmiin ja järjestelmiin on se, kuinka suuri osa hallituksen saamasta avusta näkyy maan kansallisessa budjetissa. Vuonna 2006 tehty kysely osoitti, että suoritustaso vaihteli suuresti niin DAC-jäsenissä (24 - 87 %) kuin vastaanottajamaissakin (noin 32 - 99 %).

Mitattava tekijä 9: Harmonisointi-indikaattorit osoittavat valtavan hyppäyksen vuoden 2002/2003 perustasosta. **EI SELVÄ**

Harmonisoinnilla tarkoitetaan sitä, kuinka lahjoittajat pyrkivät minimoimaan tarpeettomat kulut niin vastaanottajien kuin itsensäkin kannalta. Yksi hyödyllinen harmonisointi-indikaattori on se, kuinka suuri osa analyttisestä tehdään yhteistyössä. DAC-jäsenten kohdalla harmonisoidun työn osuus vaihteli 12 prosentista 80 prosenttiin.

Mitattava tekijä 10: Varojen käyttö tekniseen yhteistyöhön on todistetusti tehokkaampaa. (Tähän sisältyvät paremmin koordinoitu tuki, maan omien järjestelmien laajempi käyttö ja paikallisten tai muiden "eteläisten taitojen" lisääntyvä käyttö.) **EI SELVÄ**

Yhtenä ongelmana tämän mitattavan tekijän arvioinnissa - niin lahjoittajien kuin vastaanottajienkin puolelta - on se, että niin paljon erilaista apua raportoidaan "tekniseksi yhteistyöksi". Tällä hetkellä tällä rintamalla saavutetun edistyksen määrä ei ole selvä.

Vastaanottajamaiden toimet

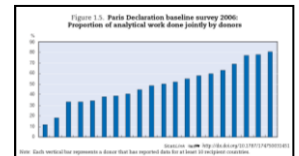
Mitattava tekijä 11: Vastaanottajat lisäävät palveluiden tuotantoa ja nostavat kotimaista kansantuloa useilla prosenttiyksiköillä, jotta epäterveellinen riippuvuus ulkomaisesta avusta vähenisi. **SAAVUTETTU**

Apu on tarkoitettu vain täydentämään yksittäisten maiden kehitystyötä. Maiden edellytetään käyttävän varoja terveydenhuoltoon ja koulutukseen (prosenttiosuutena kansantulosta). Vaikka tätä mitattavaa tekijää onkin vaikea arvioida tarkasti, tulojen lisäämisessä näytetään edistyneen (noin 15 % vuonna 2000 ja 18 % vuonna 2004). Etenkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa tulojen nousu on ohittanut kehitysavun nousun tarkkailukaudella 2001 - 2006.

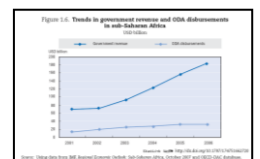
Tulosten saavuttaminen

Mitattava tekijä 12: Aiempaa mittavampi ja tehokkaampi apu alkaa näkyä edistymisenä kohti vaikeammin saavutettavia vuosituhannen kehitystavoitteita, eikä vähiten Saharan eteläpuolisessa Afrikassa. **EDISTYSTÄ - MUTTA EI TARPEEKSI**

[\[Kuva 5\] Pariisin julistuksen kysely 2006: Osuus yhteistyössä tehdystä analyttisestä työstä lahjoittajittain](#)

[\[Kuva 6\] Trendit maiden kansantulosta ja kehitysavusta Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan \(miljardeja dollaria nykyhinnoin\)](#)

Tämä on monella tavalla tärkein mitattava tekijä. Silti edistymisen arvioiminen sen suhteen riippuu kolmesta eri seikasta:

- **Riittävästi luotettavaa perustason tilastotietoa.** Tämä on edelleen ongelma monen indikaattorin kohdalla.
- **Selkeä näkemys saavutetusta edistymisestä ajan mittaan.** Tavoitteiden perusvuosi on itse asiassa 1990, vaikka tavoitteet määriteltiin vuonna 2000 Millennium-huippukokouksessa. Siksi tarkastelemme useimmissa tapauksissa edistymistä 25-vuotisen kauden 15 ensimmäiseltä vuodelta.
- **Jokin perusteltava linkki avun ja sen tulosten välillä.** Tulokset voivat olla suurelta osin paikallisen työn tulosta. Siksi on tärkeää tarkastella, onko apuinterventio ollut *yksi todennäköisistä syistä* havaittuun muutokseen.

Köyhyystavoitteen saavuttaminen: Jos nykyiset trendit jatkuvat, tavoite tuloköyhyyden vähentämiseksi saavutetaan hyvissä ajoin ennen vuotta 2015. Ei kuitenkaan ole varmaa, onko alle 1 dollarin päivässä ansaitsevien ihmisten määrä laskenut alle 1 miljardin.

Edistyminen muilla rintamilla: Muiden tavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2015 mennessä maailmanlaajuisesti tai monilla alueilla on epätodennäköistä (etenkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa ja Tyynenmeren alueella). Muualta on kuitenkin saatu todisteita viimeaikaisesta nopeasta kehityksestä:

- Äärimmäisen köyhien ihmisten määrä Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on tasoittunut, ja köyhyysaste on laskenut lähes 6 % vuodesta 2000 lähtien.
- Vaikka osallistuminen ensiasteen koulutukseen nousi vuoden 1991 80 prosentista vuoden 2005 88 prosenttiin, suurin osa edistymisestä on tapahtunut kehittyvissä maissa vuoden 1999 jälkeen.
- Maailmanlaajuisesti tuhkarokon aiheuttama kuolleisuus laski vuoden 2000 757 000 tapauksesta vuoden 2006 242 000 tapaukseen eli laskua on ollut 68 %. Afrikassa lasku oli lähes 91 % samalla jaksolla.
- "Siirtymävaiheen maissa" (Kaakkois-Eurooppa ja IVY-maat) köyhyyden väheneminen vuoden 2000 jälkeen on ollut ainakin yhtä jyrkkää kuin 1990-luvulla monissa näistä maista.

Voiko kansainvälinen apu ottaa kunnian tästä edistyksestä?

Kansainvälinen apu ei selvästikään ole ainoa edistystä tuova tekijä. Kuitenkin kehitysavun lisääminen terveydenhuoltoon ja koulutukseen monissa köyhissä maissa on varmasti parantanut tuloksia näillä osa-alueilla. Köyhyys ainakin laskee merkittävästi. Vaikuttaa epätodennäköiseltä, että tämä köyhyyden lasku olisi ollut mahdollista ilman monia eri vaikuttimia monen vuoden aikana. Avun

mahdollistamat poliittiset uudistukset, kehitystyö ja sekä hallinto- ja investointitapojen kehittäminen ovat olleet osaltaan vähentämässä köyhyyttä.

Tie eteenpäin: Apua kaupankäyntiin

Nykyajan globalisoituneessa maailmassa on käynyt selvästi ilmi, että kaupankäynti on tehokas talouskasvun moottori. Talouskasvulla on merkittävä rooli köyhyyden vähentämisessä. Monilta kehittyviltä mailta kuitenkin puuttuu peruskapasiteetti hyötyä kaupan mukanaan tuomista tilaisuuksista. Useimmilla lahjoittajilla on nyt tarjota institutionaalisia keinoja, tarkoitusta varten suunniteltuja rakenteita, ammattimaisia tiimejä ja toiminnallista ohjeistusta, joka keskittyy tarjoamaan "enemmän" ja "parempaa" apua kaupankäyntiin Pariisin avun tehokkuutta koskevan julistuksen mukaisesti.

Kokemuksista oppiminen: kaksitoista oppituntia DAC-vertaisarvioinneista

DAC-jäsenet jakoivat vuonna 2006 yli 100 miljardia dollaria julkisia varoja kehitysyhteistyöhön. Tämä on noin 90 % maailman koko kehitysavusta. Historiallisesti tarkasteltuna vertaisarviointiprosessi on tuonut monia seikkoja DAC:n tietoon. Näistä on nyt laadittu 12 oppitunnin sarja siitä, kuinka avun tehokkaalla hallinnoinnilla voidaan saada kestäviä tuloksia kehitysyhteistyöstä. Nämä oppitunnit voidaan ryhmitellä kolmeen laaja-alaiseen luokkaan: strategia, organisaatiotason hallinta ja perilletoimituksen hallinta.

Strategia

Oppitunti 1. Asianmukaisen juridisen ja poliittisen perustan löytäminen

Laadi selvä julkilausuma kehitysyhteistyön tarkoituksesta joko lakimuodossa tai muussa muodossa. Julkilausumalla täytyy olla laaja hyväksyntä ja sen on oltava relevantti riittävän pitkään.

Oppitunti 2. Kilpailevien kansallisten intressien hallinta

Älä anna lyhyen aikavälin paineiden vaarantaa pitkän aikavälin intressejä tehokkaassa kehitystyössä.

Oppitunti 3. Poliitiikan parempi yhdenmukaisuus tukee kehitystä

Aseta selvä mandaatti ja määritä mekanismit, joilla varmistetaan, että poliittisten toimien vaikutus köyhiin maihin arvioidaan.

Oppitunti 4. Yleisön tiedostavuus

Panosta avulla rahoitetun toiminnan tulosten saavuttamiseen, mitaamiseen ja tuloksista viestittämiseen.

Organisaatiotason hallinta

Viimeaikaisissa vertaisarvioinneissa on havaittu, että organisaatioiden uudistukset näyttävät yhä enemmän liittyvän tehokkuuteen.

Oppitunti 5. Toimivan johtamisrakenteen tunnistaminen

Anna riittävän arvostetussa asemassa olevalle ja julkisessa vastuussa olevalle henkilölle selkeä poliittinen vastuu tehokkaan kehitysavun toteutuksesta.

Oppitunti 6. Institutionaalisen hajanaisuuden hallinta

Rationalisoi bilateraaliset apurakenteet ja helpota siten yhdenmukaista toimintaa maatasolla.

Oppitunti 7. Multilateraalille instituutioille suunnattujen lahjoitusten hallinta

Yhdenmukaisuutta on parannettava multilateraalista avusta vastaavien tahojen kesken.

Oppitunti 8. Johtamisen hajauttaminen kentälle

Vastuun hajauttaminen kentätasolle voi olla hyödyllistä, mutta tässä kohtaa tarvitaan laadukkaita ja tehokkaita tukijärjestelmiä.

Toteutuksen hallinta

Oppitunti 9. Kehitysavun lisäämisen hallinta

Avun toimituksessa tarvitaan radikaaleja uudistuksia, koska lahjoittajat joutuvat kanavoimaan aiempaa enemmän apua/työntekijä. Samalla avun tehokkuutta on parannettava.

Oppitunti 10. Tarvitaan fokuoitunut lähestymistapa eri maiden ja sektorien mukaan

Useimpien DAC-jäsenten tulisi keskittää apunsa aiempaa harvempiin maihin, harvempiin sektoreihin ja etenkin harvempiin toimiin.

Oppitunti 11. Suoritusastoon pohjautuva hallinta, arviointi ja laadunvarmistus

Kehitä vahvempi tuloshallinnan kulttuuri ja kohdista kannusteet sen mukaan. Tämä on tehtävä edistäen paikallista vastuunkantoa.

Oppitunti 12. Työvoiman hallinnan prioriteetit

Kaikki organisaatiot tarvitsevat tehokkaaseen toimintaan osaavan ja motivoituneen henkilökunnan niin paikallisesti kuin maan ulkopuolellakin.

Avun tehokkuuden parantaminen: oppitunteja terveydenhoidon sektorilta

Vuosien 1999 ja 2005 välisenä aikana terveydenhuollon kehitysapu nousi 6 miljardista dollarista 13,4 miljardiin dollariin. Samaan aikaan paljastui vakavia pullonkauloja, jotka estivät terveydenhuollon kehitysavun tehostamista. Tämä rohkaisi lahjoittajia ja kumppanimaita muuttamaan toimintatapojaan. Käyttämällä apunaan Pariisin julistusta apuna päästiin tärkeisiin sopimuksiin.

Sopimusten avulla tehokkuutta on voitu alkaa parantaa. Selkeitä parannuksia on saavutettu esimerkiksi lapsikuolleisuuden vähentämisessä, malarian ja tuberkuloosin hallinnassa sekä HIV-/AIDS-hoidoissa. Edelleen on kuitenkin tarve seurata edistymistä, jotta voidaan selvittää, mikä toimii ja toimia niillä osa-alueilla, jotka eivät toimi.

The full Report can be accessed on www.sourceoecd.org/developmentreport

© OECD 2008

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,
Public Affairs and Communications Directorate Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33 (0)1
45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

